

POSUDOK ZÁVEREČNEJ PRÁCE

Téma: Dedina v stredoveku (na dnešnom území Slovenska)

Typ záverečnej práce: Habilitačná práca

Autor: PhDr. Matej Ruttkay, CSc.

Oponent: prof. Janka Hečková, CSc.

P.č.	Kritériá hodnotenia záverečnej práce
1.	<p>Náročnosť spracovania riešenej problematiky práce</p> <p>Výskum dejín osídlenia patrí v archeológii k najnáročnejším: k zvyčajným všeobecným obmedzeniam, akými sú nedostupnosť prameňov pochovaných pod živými sídlami a prirodzená strata prameňov v procese archeologizácie, sa družia špecifické limity, akými sú napr. odpadový charakter artefaktov z opustených sídiel a s tým súvisiaci nedostatok chronologicky citlivých nálezov, problematická funkčná analýza objektov a pod. Súčasný stav terénneho výskumu s nízkym počtom komplexnejšie preskúmaných lokalít tiež radikálne znižuje možnosť vytvoriť si iný než mozaikový obraz o danej problematike. Ak sa habilitant predsa len odhodlal vyjadriť sa k tejto téme, treba jeho počin vnímať ako chvályhodný pokus zosumarizovať doterajšie výsledky bádania, vrátane vlastného, pomenovať problémy a načrtnúť východiská pre ďalší postup. Ak mám teda odpovedať na otázku, či je spracovanie zvolenej témy náročné, môžem potvrdiť, že je tomu tak.</p>
2.	<p>Posúdenie úrovne spracovania práce</p> <p>Posudzovaná habilitačná práca výberom témy, jej spracovaním, štruktúrou diela, kvalitnou dokumentačnou časťou i rozsahom zodpovedá kritériám kladeným na diela tohto typu. Prináša ucelený pohľad na zvolenú problematiku, podklady pre formuláciu záverov z veľkej časti vychádzajú z vlastných terénnych výskumov habilitanta. Pripomienky a otázky: 1. Podkapitola o terminológii považujem za nedotiahnutú, autor v nej sumarizuje náhľady na niektoré v archeológii používané výrazy, ale nezmieňuje sa o termíne dedina, ktorý je použitý v nadpise diela. Od ktorého obdobia môžeme o sídlisku - sídle - osade hovoriť ako o dedine? 2. Možno s habilitantom len súhlasiť, keď konštatuje, že skúmanie danej problematiky si vyžaduje interdisciplinárny prístup, a to v širšom merítku, než je tomu dnes. Viackrát v tejto súvislosti zmieňuje historickú geografiu. Aké má konkrétne očakávania od takejto spolupráce? 3. Pri zmienkach o niektorých regionálne sa prejavujúcich špecifikách som si uvedomila, že nie sú typické len pre stredovek, ale korenia v hlbšej minulosti (napr. žľaby v Chotíne sa objavujú na sídliskách priebežne od laténu). Ako sa habilitant pozerá na možnosť vertikálneho výskumu historickej krajiny pravekom počnúc?</p>
3.	<p>Prínos a úroveň výsledkov práce</p> <p>Autor si stanovil ambiciózny cieľ: rekonštrukciu vzhľadu a členenia stredovekej dediny, postihnúť jej vývojových procesov a regionálnych špecifik na základe spracovania najvýraznejších výskumov v snahe lepšie objasniť zákonitosti fungovania stredovekých sídlisk na území Slovenska a rekonštruovať úlohu dediny v sídelnej štruktúre stredovekého spoločenstva. Napriek tomu, že do analýzy výberovo zaradil len lokality s najlepšou vypovedacou schopnosťou, je databáza, s ktorou pracoval, dostatočne reprezentatívna a bohatá. Úctyhodný je tiež chronologický záber takmer desiatich storočí, v rámci ktorých je vývoj dedín sledovaný. Veľkorysému zámeru zodpovedá aj košatá štruktúra práce, v jednotlivých kapitolách sa posúvame od riešenia celkovej sídliskovej stratégie až po drobné jednotlivosti z reality stredovekej osady. V takto široko koncipovanom diele je pomerne obtiažne definovať prínos práce, lebo, úmerne spektru reflektovanej problematiky, je tých kladov viac. Z môjho uhla pohľadu vyzdvihujem najmä kritickú sumarizáciu poznatkov k danej téme, lebo považujem v záujme pokroku bádania za prospešné, ak nie priamo za nevyhnutné, občasnú pohľadnú sa a revidovanie súčasného stavu výskumu. Autorovou výhodou je, že sa na terénnom výskume a jeho historickej interpretácii významnou mierou</p>

	osobne podieľal, svoje závery pravidelne konfrontoval vo vedeckej obci, má teda primeraný prehľad i nutný nadhľad v problematike.
4.	Posúdenie formálnej stránky práce (jazyk, štýl, kultúra) K formálnej stránke textovej časti mám len drobné pripomienky: odporúčam autorovi pred prípadným publikovaním práce opraviť nevychytané pravopisné chyby, skontrolovať zoznam použitej literatúry (napr. v texte spomínaná práca J. Dekana v zozname chýba) a odstrániť opakujúce sa tvrdenia z úvodných kapitol.
5.	Explicitne vyjadrený návrh na udelenie (resp. neudelenie) vedecko-pedagogického titulu docent Na základe posúdenia predloženej habilitačnej práce odporúčam, aby bol po jej úspešnej obhajobe PhDr. Matejovi Ruttkayovi, PhD. udelený vedeckopedagogický titul docent v odbore archeológia.

Záverečnú prácu hodnotím: **PR-r - prospel/a**

Nitra 27.03.2014

Podpis: _____